

Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020

ÚVOD

Mladí lidé ve věku do 30 let představují významnou část obyvatelstva v každé zemi. Patří k nejzranitelnějším skupinám ve společnosti a zároveň jsou cenným zdrojem jejího rozvoje. Bez ohledu na své procentuální zastoupení v celkovém počtu obyvatelstva mají mladí lidé svou nezastupitelnou roli v každé společnosti. Jsou nejen zdrojem přirozené vitality, ale také zdrojem nových pohledů. Společnosti tak přinášejí nové impulzy díky své specifické roli potenciálních hybatelů pozitivních změn pro budoucnost všech věkových složek obyvatelstva.

Současná společnost se často charakterizuje pomocí přídavných jmen jako pluralitní, globální, multikulturní, konzumní, zážitková, mediální, atd. Všechna tato adjektiva se projevují zejména v životě mladých lidí, který tak nejintenzivněji odráží soudobé trendy společnosti. Je proto třeba, aby národní politiky mládeže braly do úvahy specifické potřeby mladých lidí v procesu jejich přípravy na rodinný, pracovní a společenský život a přijaly svoji zodpovědnost za naplňování těchto potřeb.

Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020 České republiky na léta 2014 – 2020 (dále jen „Koncepce 2020“) určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Reflektuje potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí, kultury a tvořivosti, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím.

Cílem Koncepce 2020, která úzce navazuje na *Koncepci státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 – 2013* a *Strategii EU pro mládež 2010 - 2018 (EU Youth Strategy, známou také pod názvem Obnovený rámec evropské spolupráce v oblasti mládeže)*, je přispět ke zvyšování kvality života mladých lidí, zejména prostřednictvím rozvoje jejich osobnosti tak, aby dokázali adekvátně reagovat na neustále se měnící prostředí a využívat svůj tvůrčí a inovativní potenciál v praxi i v aktivní participaci ve společnosti.

Koncepce 2020 pracuje s pojmy pilířů, horizontálních priorit, strategických cílů, dílčích cílů a opatření.

Pilíře určují stanovené principy, na nichž je vystavěna představa o dopadu Koncepce 2020 na mladého člověka.

Horizontální priority zohledňují prioritní oblasti podpory v rámci politiky mládeže napříč všemi strategickými i dílčími cíli.

Strategický cíl označuje nadefinovanou vizi, k čemu má Koncepce 2020 přispívat v konkrétních tematických oblastech politiky mládeže v dlouhodobém horizontu do roku 2020.

Dílčí cíle rozpracovávají tuto vizi z hlediska současného, střednědobého a dlouhodobého naplňování strategických cílů.

Opatření definují konkrétní kroky vedoucí k dosažení požadovaných dílčích cílů.

Cílovou skupinou Koncepce 2020 jsou mladí lidé do 30 let. Podle Úmluvy o právech dítěte se v České republice považuje za dítě osoba ve věku do 18 let. Mládež je definována věkem 18 až 26 let, přičemž dospělou (zletilou) osobou podle právního řádu ČR je osoba od dosažení 18 let. Z hlediska běžného chápání ale mladí lidé ve věku 16 – 18 let už za děti pokládány nejsou: nechovají se tak a také se tak necítí. Ostatně i z hlediska zákonných norem náleží této věkové kategorii některá práva a povinnosti, třebaže nemají plnou trestněprávní odpovědnost. Z těchto důvodů je v souladu s dokumenty Evropské unie pro oblast mládeže **primární cílovou skupinou Koncepce 2020 mládež ve věku 13 až 30 let**. Jedná se o vymezení sociální skupiny, kdy věk 13 až 30 let je nazýván sociologickým věkem mládeže. Úspěšná

realizace mnohých strategických a dílčích cílů Koncepce 2020 vyžaduje systémové nastavení práce i s dětmi pod vymezenou dolní věkovou hranicí primární cílové skupiny. Tato skutečnost je u příslušných cílů zohledněna v textaci cílů zaměřených i na děti mladší 13 let. Koncepce 2020 tak pokrývá značně rozsáhlou sociální skupinu se specifickou pozicí a úlohou ve společnosti.

Koncepce 2020 je výsledkem dvouleté práce odborníků v tematických pracovních skupinách a širokých konzultací formou kulatých stolů v letech 2011 – 2013 včetně aktivního dialogu s mládeží v rámci projektu České rady dětí a mládeže „Kecejme do toho“ a závěrů z jednání Komory mládeže, meziresortního poradního orgánu MŠMT v oblasti mládeže. Důležitými zdroji pro tvorbu Koncepce 2020 jsou také národní Zpráva o mládeži (Mgr. Hana Maříková, 2013) a Komparativní studie o situaci mládeže v zemích Visegrádské skupiny (Ewa Krzaklewska; Rada Evropy 2013). Proces přípravy a tvorby Koncepce 2020 vyvrcholil na národní konferenci o mládeži ve dnech 8. – 9. listopadu 2013.

Na mezinárodní úrovni byly v rámci česko-slovenské bilaterální spolupráce při přípravě a tvorbě Koncepce 2020 hlavními konzultačními partnery IUVENTA a Odbor mládeže a komunitárních programů Ministerstva školství, vědy, výzkumu a sportu Slovenské republiky. Koncepce 2020 také zohledňuje výsledky analýz národních politik zemí Visegrádské skupiny a závěry z účasti České republiky v mezinárodním projektu v oblasti politik mládeže na principu peer-learningu v letech 2011 – 2013 za účasti České republiky, Německa, Francie, Belgie, Litvy, Nizozemska a Švédska.

VÝCHODISKA KONCEPCE 2020

Právní předpisy ČR vztahující se k problematice dětí a mládeže, zejména

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů.
- Úmluva o právech dítěte;

Příslušná Usnesení Rady EU a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, která se vztahují k oblasti mládeže, včetně dalších koncepčních materiálů EU a Rady Evropy vztahujících se k politice mládeže, zejména

- EU Youth Strategy známá také pod názvem Obnovený rámec evropské spolupráce v oblasti mládeže, přijatá Radou EU 27. 4. 2007;
- Iniciativa EU „Mládež v pohybu“, která je součástí Strategie Evropy 2020 a která posouvá mladé lidi do centra pozornosti agendy EU, aby bylo vytvořeno hospodářství založené na vědomostech, inovaci, vysoké míře vzdělanosti a zručností, přizpůsobivosti a kreativitě, inkluzivním trhu práce a aktivním zapojováním do společnosti
- Doporučení Rady z 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé (2013/C120/01),

- Článek 165/2 Lisabonské smlouvy, který vyzývá k podpoře zapojování mladých lidí do demokratického života v Evropě,
- Dokument Rady Evropy „Budoucnost mládežnické politiky Rady Evropy: AGENDA 2020“,
- Charta informací pro mládež (ERYICA, 1993)

Strategické a koncepční materiály MŠMT vztahující se k politice mládeže, zejména

- Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 – 2013;
- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020;
- Národní program rozvoje vzdělávací soustavy (Bílá kniha);
- Strategie celoživotního učení;
- Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018;
- Národní akční plán inkluzivního vzdělávání;
- Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání;
- Koncepce rozvoje informačního systému pro mládež v České republice
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR (2008 – 2015)

Strategické a koncepční materiály ostatních resortů vztahující se k politice mládeže, zejména

- Národní strategie ochrany práv dětí Právo na dětství;
- Akční plán k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí Právo na dětství;
- Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2012-2015;
- Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010-2014;
- aktualizovaná Koncepce integrace cizinců - Společné soužití;
- Národní strategie prevence násilí na dětech v České republice na období 2008-2018;
- Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007-2017;
- Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014;
- Strategii prevence kriminality na léta 2012-2015;
- Strategii sociálního začleňování 2014-2020.

PILÍŘE KONCEPCE 2020

Na základě současných poznatků o mládeži sledujeme změny v chování mladých lidí. Nejen, že vstupují do manželství a stávají se rodiči později, ale oddaluje se i vstup do samostatného dospělého života. Stále více se prodlužuje přechodové období, ve kterém si mladí lidé testují život před tím, než plně vstoupí do světa dospělých. Tuto skutečnost reflektují i tři pilíře Koncepce 2020:

1. Usnadnění procesu přerodu mladého člověka v samostatného jedince zodpovědného za svůj život, svoji rodinu, komunitu a společnost

Všichni mladí lidé se nacházejí v životním období, kdy musí udělat mnoho velkých rozhodnutí, která budou mít zásadní vliv na celý jejich život. Přechod z dětství do dospělosti ale není v mnoha ohledech samozřejmý. Mladí lidé se musí dobře zhostit velkého úkolu dojít k nezávislosti především na rodičích a na všech ostatních, vůči nimž se až dosud vztahovali jako děti. Avšak pravá nezávislost není jen nezávislost v rozhodování, ale nese s sebou i schopnost samostatného a zodpovědného přístupu v rozhodovacích procesech s vědomím míry dopadu svého rozhodnutí na sebe sama, ale i na druhé.

Je všeobecně známým faktem, že v České republice, stejně jako v mnoha jiných státech, narůstá počet mladých lidí, kteří se i po dosažení dospělého věku stále neosamostatnili a upřednostňují takový životní styl, při kterém vyžadují péči rodiny a širšího okolí včetně společnosti. Dospělost by však měla být spojená s určitou lidskou zralostí, kdy je člověk schopný převzít zodpovědnost primárně za sebe a za svůj život, následně ale i za druhé, především svou rodinu. Opravdu zralý člověk pak vnímá, že nese svůj díl zodpovědnosti i za společnost jako celek, a naučil se žít s důsledky svých činů. Politika mládeže by měla tento proces usnadňovat.

2. Orientace na skutečné potřeby a možnosti mladých lidí

Politika mládeže by měla respektovat skutečné potřeby a možnosti mladých lidí. Je především nutné najít správnou rovnováhu v tom, v jakých oblastech a do jaké míry mladým lidem pomáhat. Mnoho mladých lidí nezbytně potřebuje podporu pro svůj rozvoj, aby se mohli stát co nejvíce samostatnými a plnohodnotnými členy společnosti. Přesto se jim často této pomoci nedostává.

Pomoc v oblasti naplňování potřeb mladých lidí však nesmí překročit určitou mez, za kterou již přestává být impulzem pro rozvoj a stává se brzdou v růstu. To se může stát zejména tehdy, kdy konkrétní situace vyžaduje od mladého člověka, aby i přes případné malé či žádné zkušenosti vzal aktivitu a iniciativu samostatně či alespoň částečně do svých rukou. Tuto mez však není jednoduché určit, protože je velmi individuální, a proto je třeba brát u daného mladého člověka v úvahu jeho životní situaci v celé její komplexnosti.

Zároveň je třeba mladým lidem pomáhat chopit se aktivity a iniciativy ve svobodě toho, že mohou selhat či se mýlit, a učit je přebírat zodpovědnost za tato svá selhání, brát si z nich ponaučení a vnímat je jako impuls k pozitivní změně do budoucna.

3. Podpora potenciálu mladých lidí pro rozvoj společnosti

Mladí lidé jsou nejen budoucností a těmi, kteří současnou produktivní generaci časem vystřídají ve všech rozhodujících funkcích, ale také svým životem již nyní, vědomě či nevědomě, poukazují na nejdůležitější výzvy současné společnosti. Proto je důležité nejen to, aby společnost včas reagovala na problémy a výzvy, kterým mládež čelí, protože jinak se s nimi současní mladí lidé budou časem potýkat v mnohem horším měřítku. Neméně důležité je působit také na společnost, aby si uvědomovala, že jí mladí lidé slouží jako zrcadlo a ukazují jí její vlastní neduhy, zvláště ty, na jejichž změnu již začíná rezignovat a je vůči nim více apatická.

Tento potenciál mládí je třeba vhodně využít, neboť se správnou podporou jsou mladí lidé schopni být obrovským hybatelem pozitivních změn ve společnosti, a to nejen díky svému kritickému pohledu a vnímavosti, ale i díky idealismu, víře ve změnu a díky životní energii, které jsou pro ně typické.

1. Rovné příležitosti

Koncepce 2020 garantuje právo každého mladého člověka na respekt, pomoc ze strany státu a na rovné zacházení. V tomto kontextu Koncepce 2020 usnadňuje plné začlenění mladých lidí do společnosti a poskytuje podporu organizovaným i neorganizovaným¹ mladým lidem i těm, kteří s nimi pracují, na principu rovných příležitostí tak, aby měli zajištěny stejné šance v každodenním životě bez ohledu na gender, zdravotní postižení, příslušnost k rase, menšinám nebo národnost, na své náboženské přesvědčení a další rozlišovací faktory.

2. Meziresortní a mezisektorový přístup

Státní politika ve vztahu k mladé generaci zahrnuje oblasti života mladých lidí, které jsou pokryty agendami několika orgánů státní správy. Proto tvorba a implementace efektivní politiky mládeže nevyhnutelně vyžaduje spolupráci mezi dotčenými resorty a ostatními orgány státní správy, v jejichž předmětné činnosti se vyskytují opatření týkající se mladých lidí. V rámci implementace Koncepce 2020 zajišťuje meziresortní přístup Komora mládeže - poradní orgán ministra zodpovědného za oblast mládeže, a činnost meziresortních tematických skupin v koordinaci odboru pro mládež Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Naplňování cílů vyžaduje zároveň spolupráci s krajskými, městskými a obecními samosprávami a Národní sítí Místních akčních skupin (MAS) při využívání Koncepce 2020 v rámci svých vlastních plánů, strategií a opatření ve prospěch mladé generace.

3. Podpora neformálního vzdělávání (včetně zájmového vzdělávání) a kvalitní práce s mládeží

Implementace Koncepce 2020 vychází z podpory neformálního vzdělávání (včetně zájmového vzdělávání) a kvalitní práce s dětmi a mládeží.

Koncepce 2020 posiluje zejména takovou roli neformálního vzdělávání, která umožňuje rovný přístup mladých lidí k získávání kompetencí pro jejich uplatnění v zaměstnání i ve společnosti prostřednictvím aktivit, během kterých jsou mladí lidé vedeni profesionálními pracovníky s mládeží a rozvíjejí si především tzv. měkké kompetence. Důraz je kladen také na podporu uznávání výsledků neformálního vzdělávání při práci s dětmi a mládeží především u zaměstnavatelů, zástupců státní správy a samosprávy, formálního vzdělávání a organizací pracujících s mládeží.

Neméně důležitá je i podpora zájmového vzdělávání podle školského zákona č. 561/2004 Sb. Vzdělávání probíhá podle školních vzdělávacích programů pod vedením kvalifikovaných pedagogů. Neposkytuje sice stupeň vzdělání, zabývá se však aktivitami potřebnými pro rozvoj dětí a mládeže a napomáhá smysluplnému naplňování volného času.

V oblasti práce s mládeží si Koncepce 2020 klade za cíl vytvořit podmínky pro systémovou podporu kvalitní práce s mládeží napříč celou cílovou skupinou mladých lidí včetně podpory efektivních nástrojů pro kvalitní práci s mládeží v celé šíři jejich rozličných typů aktivit a činností.

¹ Organizovanou mládeží se rozumí registrovaní individuální členové nestátních neziskových organizací či zapsaní návštěvníci center mládeže a jiných zařízení pracujících s dětmi a mládeží, kteří jsou zapojeni do pravidelné činnosti či tradičních jednorázových aktivit těchto zařízení. Neorganizovaná mládež jsou mladí lidé, kteří se nijak nezavázali k pravidelné účasti na organizovaných aktivitách ani nejsou k organizátorům aktivit vázáni členstvím ve stejné organizaci.

Základní nástroje pro zohlednění této priority vychází z výsledků individuálních projektů národních „Klíče pro život“ (<http://www.nidm.cz/projekty/realizace-projektu/klice-pro-zivot>) a „K2 – kvalita a konkurenceschopnost v neformálním vzdělávání“ (<http://www.nidm.cz/k2>) financovaných z prostředků Evropského sociálního fondu, které vznikly a byly implementovány za aktivní činnosti Národního institutu dětí a mládeže a jsou dále realizovány Národním institutem pro další vzdělávání.

4. Zapojení mladých lidí do procesů spolurozhodování a spoluúčasti

Efektivní politika ve vztahu k mládeži vychází z aktivní spolupráce všech zainteresovaných aktérů a z důsledné konzultace s mladými lidmi. Strategické a jejich dílčí cíle této Koncepce 2020 vznikly na základě širokých konzultací s odbornou veřejností formou kulatých stolů (2011 – 2013), vycházejí z diskusí s odbornou veřejností a mládeží na Národní konferenci o mládeži (listopad 2013) a zohledňují výsledky strukturovaného dialogu s mládeží prostřednictvím projektu České rady dětí a mládeže „Kecejme do toho“ (<http://www.kecejmedotoho.cz>). Důsledné zapojení mladých lidí do rozhodovacích procesů v oblasti implementace a vyhodnocení Koncepce 2020 bude zajišťovat národní pracovní skupina pro strukturovaný dialog s mládeží ustavená v lednu 2014, jejímž vedením byla pověřena Česká rada dětí a mládeže.

Prioritou v této oblasti je také **podpora dobrovolnictví mladých lidí**, které stimuluje aktivní a zodpovědné občanství a přispívá k soudržnosti společnosti prostřednictvím vytváření vazeb důvěry a solidarity.

5. Mezigenerační solidarita

Koncepce 2020 je zaměřena na mladé lidi, plně však respektuje potřebu mezigenerační solidarity a dialogu napříč generacemi v zájmu udržitelného rozvoje a naplňování potřeb různých věkových skupin obyvatelstva. Využívá přitom principu mezigeneračního dialogu a posiluje úlohu empatie a dovednosti naslouchat si v mezigeneračních vztazích, zejména v oblasti zaměstnanosti, a při vzájemném předávání kulturních a společenských norem.

STRATEGICKÉ CÍLE, DÍLČÍ CÍLE A KONKRÉTNÍ OPATŘENÍ K NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ

Hlavní část Koncepce 2020 určuje 13 strategických cílů státní politiky ve vztahu k mládeži, které dále rozpracovává do dílčích cílů a jejich konkrétních opatření k naplnění těchto cílů. První dva strategické cíle jsou průřezové. Jejich význam pro naplňování Koncepce 2020 je natolik zásadní, že v rámci struktury jsou rozpracovány do samostatných dílčích cílů a opatření. Pořadí následujících strategických cílů nezohledňuje jejich důležitost. Respektuje řazení témat ve Strategii EU pro mládež (EU Youth Strategy: http://ec.europa.eu/youth/policy/youth_strategy/index_en.htm). Na základě výsledků zpracované Zprávy o mládeži (Mgr. Hana Maříková, 2013) je třeba klást velký důraz při realizaci cílů na témata participace a občanského vzdělávání a zdravého životního stylu.

Přehled strategických cílů politiky mládeže České republiky na období 2014 - 2020

SC 1: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům

SC 2: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím

SC 3: Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání

SC 4: Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití

SC 5: Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže

SC 6: Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže

SC 7: Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost²

SC 8: Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života

SC 9: Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností

SC 10: Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi

SC 11: Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost

SC 12: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií

SC 13: Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím

² Uvedená opatření u strategického cíle č. 7 jsou určena dětem a mládeži v zájmovém a neformálním vzdělávání a z těchto opatření nevyplynou žádné úkoly a aktivity pro oblast specifické primární prevence rizikového chování, inkluzivního vzdělávání a vzdělávání žáků se specifickými potřebami.

SC 1: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům

SC 1: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům			
DC A: Vytvářet otevřené prostředí pro možnosti uplatňování práv dětí a mládeže		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Zvyšovat povědomí v celé společnosti o právech dětí a mládeže	MPSV	MŠMT
	2. Podporovat edukaci veřejnosti v oblasti práv dětí a mládeže s důrazem na vzájemnou úctu, respekt a důstojnost	MŠMT	MK
	3. Podporovat vytváření zjednodušených textů týkajících se práv dětí a mládeže, aby pro ně byly uživatelsky přístupné	MPSV	
	4. Podporovat rozvoj pedagogických přístupů v oblasti vzdělávání k právům dětí a mládeže	MŠMT	

SC 1: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům			
DC B: Podporovat rozvoj kompetencí pro prosazování práv dětí a mládeže		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat a motivovat děti a mládež k aktivnímu prosazování jejich práv	MPSV	
	2. Podporovat volnočasové aktivity pro rozvoj kritického myšlení	MŠMT	MK
	3. Podporovat aktivity, které pomáhají při vstupu do samostatného života mladým lidem z rodin, jejichž funkce jsou vážně narušeny	MPSV	MŠMT
	4. Podporovat budování finanční gramotnosti dětí a mládeže v rámci zájmového a neformálního vzdělávání	MŠMT	
	5. Zvyšovat povědomí mezi dětmi a mládeží o existujících formách právního poradenství a možnostech jeho využití	MŠMT	MK

SC 2: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím

SC 2: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím			
DC A: Posilovat efektivní meziresortní spolupráci v oblasti poskytování informací pro mládež a o mládeži		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Iniciovat meziresortní výměnu kontaktů a zdrojů v oblasti poskytování informací	MŠMT	MK
	2. Posilovat roli národního koordinátora informačního systému pro mládež v ČR a zástupce v mezinárodní organizaci ERYICA	MŠMT	
	3. Podporovat vypracování účinných informačních strategií zaměřených na děti a mládež včetně informačních kampaní	MŠMT	MK

SC 2: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím			
DC B: Vytvářet podmínky pro systémové a efektivní využívání a sdílení zdrojů v oblasti informací pro mládež a o mládeži		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Rozšiřovat informační síť pro mládež do všech regionů ČR s využitím podpory krajských úřadů, obcí, škol a školských zařízení, nestátních neziskových organizací, knihoven a dalších kulturních institucí za účelem umožnění rovného přístupu k informacím	MŠMT	MK
	2. Podporovat spolupráci a navazování kontaktů mezi poskytovateli informací na místní, regionální, národní a evropské úrovni včetně výměny informací a osvědčených postupů	MŠMT	MK
	3. Usnadňovat přístup k informacím metodami a formami vhodnými a uživatelsky atraktivními pro děti a mládež	MŠMT	MK
	4. Podporovat zvyšování informovanosti o situaci mládeže včetně pozitivních příkladů z jejího života	MŠMT	

SC 2: Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím			
DC C: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro práci s informacemi		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat iniciativy a aktivity vedoucí k rozvoji kompetencí dětí a mládeže pro práci s informacemi	MŠMT	MK
	2. Podporovat zavádění nových technologií a rovný přístup dětí a mládeže k jejich aktivnímu využívání	MŠMT	MK

SC 3: Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání

SC 3: Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání			
DC A: Poskytovat všem skupinám dětí a mládeže rovné příležitosti ke zdokonalování a prohlubování klíčových kompetencí potřebných pro uplatnění v pracovním, občanském a osobním životě		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat vzdělávací aktivity, projekty a programy zaměřené na systematické rozvíjení klíčových kompetencí pro komplexní rozvoj osobnosti	MŠMT	
	2. Podporovat rozvoj organizací pracujících v neformálním a zájmovém vzdělávání s důrazem na kvalitu vzdělávání	MŠMT	MK
	3. Podporovat organizace pracující s dětmi a mládeží s důrazem na inkluzivní přístup a mezigenerační dialog	MŠMT	MK
	4. Vytvářet podmínky pro rozvoj činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání s cílem zvýšit kapacitu pro potenciální účastníky a finančně zabezpečit jejich činnost	MŠMT	
	5. Podporovat rozvoj polytechnické výchovy a technických dovedností mládeže	MŠMT	MPO

SC 3: Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání			
DC B: Podporovat inovace v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Získávat a vzdělávat odborníky, kteří povedou děti a mládež ke smysluplnému využívání moderních technologií	MŠMT	MK
	2. Podporovat výzkum v oblasti využívání volného času dětí a mládeže a reflektovat výstupy výzkumů v politice mládeže	MŠMT	MK
	3. Vytvářet příležitosti pro výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe v národním i mezinárodním kontextu	MŠMT	
	4. Vytvářet příležitosti pro další vzdělávání pracovníků pracujících s dětmi a mládeží v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání	MŠMT	MK

SC 3: Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání			
DC C: Podporovat vzájemnou spolupráci škol a školských zařízení s nestátními neziskovými organizacemi, kulturními institucemi a dalšími zařízeními pracujícími s dětmi a mládeží		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat spolupráci škol, školských zařízení a ostatních organizací a institucí jako center vzdělanosti a kulturně-společenského zázemí v obci	MŠMT	MK
	2. Zlepšovat a rozšiřovat spolupráci škol a školských zařízení s knihovnami, muzei a dalšími organizacemi a institucemi v rámci společných projektů	MŠMT	MK
	3. Poskytovat poradenství a metodickou podporu v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání	MŠMT	MK

SC 3: Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání			
DC D: Podporovat uznávání výsledků zájmového a neformálního vzdělávání		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Prohlubovat spolupráci zaměstnavatelů se vzdělavateli a mezi vzdělavateli navzájem v oblasti uznávání výsledků neformálního vzdělávání	MŠMT	
	2. Podporovat vzdělávání účastníků neformálního a zájmového vzdělávání v oblasti sebehodnocení s možností využití dostupných evaluačních nástrojů	MŠMT	
	3. Zviditelňovat přínosy zájmového a neformálního vzdělávání za účelem zvýšení jeho celospolečenské prestiže a uznávání jeho výsledků	MŠMT	

SC 4: Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití

SC 4: Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití			
DC A: Zvyšovat informovanost široké veřejnosti o významu a nabídce volnočasových aktivit		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat využívání informačních a komunikačních technologií k aktivnímu trávení volného času	MŠMT	MK
	2. Podporovat šíření příkladů dobré praxe	MŠMT	MK
	3. Podporovat rozvoj kritického myšlení dětí a mládeže při vyhodnocování informací o nabídce volnočasových aktivit	MŠMT	MK

SC 4: Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití			
DC B: Motivovat děti a mládež k aktivnímu využívání volného času		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat mezigenerační a mezi vrstevnický dialog v oblasti trávení volného času	MŠMT	MK
	2. Podporovat rozvoj kompetencí pro samostatné plánování a rozhodování o trávení volného času	MŠMT	
	3. Podporovat vytváření příležitostí pro smysluplné a aktivní trávení volného času dětí a mládeže vycházejících z jejich potřeb	MŠMT	MK
	4. Podněcovat zájem dětí a mládeže o pohybové aktivity	MŠMT	
	5. Podněcovat zájem dětí a mládeže o přírodní vědy a technické disciplíny	MŠMT	

SC 4: Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití			
DC C: Přispívat k rozvoji talentu dětí a mládeže		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat vytváření podmínek pro rozvoj talentu dětí a mládeže v rámci formálního, zájmového a neformálního vzdělávání	MŠMT	
	2. Podporovat dlouhodobou a systematickou práci s talentovanými dětmi a mládeží	MŠMT	
	3. Podporovat nabídku akcí, které podněcují využívání kreativního a inovativního potenciálu dětí a mládeže	MŠMT	MK

SC 5: Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže

SC 5: Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže			
DC A: Rozvíjet kompetence mládeže potřebné pro mobilitu		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Přispívat k zlepšování jazykové vybavenosti jako nástroje pro zvýšení sebedůvěry mladých lidí pro mobilitu	MŠMT	MK
	2. Motivovat mládež k zahraniční mobilitě prostřednictvím seminářů a dalších aktivit	MŠMT	
	3. Podporovat individuální i skupinové formy mobilit	MŠMT	
	4. Podporovat projekty s mezinárodní účastí, přeshraniční síťování a partnerství	MŠMT	

SC 5: Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže			
DC B: Podporovat kvalitu, dostupnost a udržitelnost poskytovaných informací o možnostech mobility pro mládež		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Posilovat informovanost mládeže o možnostech mobilit prostřednictvím škol, školských zařízení a nestátních neziskových organizací	MŠMT	
	2. Přizpůsobovat obsah a formy informačního servisu pro mládež cílové skupině a aktuální situaci	MŠMT	

SC 5: Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže			
DC C: Podporovat odstraňování překážek při uznávání a využívání znalostí a dovedností získaných skrze studium, práci, dobrovolnickou činnost a neformální vzdělávání v zahraničí		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Zvýšit informovanost zainteresovaných subjektů o uznávání kompetencí a znalostí získaných mobilitou	MŠMT	
	2. Podporovat motivaci zainteresovaných subjektů k uznávání kompetencí a znalostí získaných mobilitou	MŠMT	

SC 6: Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže

SC 6: Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže			
DC A: Usnadňovat mladým lidem přechod mezi školním a pracovním prostředím a vytvářet podmínky k jejich plynulému zapojení do pracovního procesu		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat soutěže a přehlídky žáků, zaměřené na praktické činnosti a učební obory	MŠMT	
	2. Podporovat propojování poskytovatelů informací a poradenských služeb v oblasti studijní a profesní orientace, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí	MŠMT	MPSV
	3. Podporovat motivaci mladých lidí k aktivnímu vytváření podnikatelského prostředí, k vlastnímu podnikání a přeměnu jejich kreativních a inovativních nápadů do podnikatelských záměrů	MŠMT	MPO MPSV MZe
	4. Podporovat rozvoj kompetencí usnadňujících rovný přístup na trh práce	MŠMT	
	5. Podporovat transgenerační přenos pracovních zkušeností a dovedností	MŠMT	MK

SC 6: Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže			
DC B: Podporovat hlubší spolupráci mezi školami, školskými zařízeními a jejich zřizovateli, dalšími vzdělavateli, zaměstnavateli, profesními a sektorovými sdruženími a úřady práce pro zlepšení uplatnění mladých lidí na trhu práce		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Motivovat zaměstnavatele v nabízení stáží pro mladé lidi	MŠMT	
	2. Motivovat zaměstnavatele pro posílení uznávání výsledků zájmového, neformálního a dalšího vzdělávání	MŠMT	
	3. Zvyšovat efektivitu a kvalitu kariérového poradenství prostřednictvím zájmového a neformálního vzdělávání	MŠMT	
	4. Podporovat systematický rozvoj a uplatnění nadaných dětí a mladých lidí	MŠMT	
	5. Motivovat zaměstnavatele k zapojení do volnočasových aktivit mládeže, např. personální a materiální podporou technických kroužků	MŠMT	MPO

SC 7: Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost

SC 7: Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost			
DC A: Motivovat děti a mládež ke zdravému životnímu stylu a zodpovědnému chování		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Motivovat děti a mládež ke zdravé výživě a k pohybové aktivitě	MŠMT	MZ
	2. Podporovat rozvoj kritického myšlení s cílem chránit děti a mládež před manipulací vedoucí k rizikovému chování	MŠMT	MK
	3. Podporovat informovanost o možnostech preventivní péče o své zdraví, zejména pravidelných preventivních prohlídek	MŠMT	MZ
	4. Podporovat aktivity vedoucí k aktivnímu osobnímu rozvoji a k ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické)	MŠMT	MZ
	5. Podporovat aktivity vedoucí k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot	MŠMT	MZ

SC 7: Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost			
DC B: Preventivně působit na děti a mládež v oblasti rizikového chování		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat snižování procentuálního podílu dětí a mládeže užívajících návykové a zdraví škodlivé látky	MŠMT	MZ MPSV
	2. Podporovat aktivity vedoucí k bezpečnému chování a k předcházení úrazům	MŠMT	MZ MD MV
	3. Podporovat snižování násilí namířeného vůči druhým i sobě samému prostřednictvím prevence	MŠMT	MZ
	4. Podporovat preventivní programy uvádějící do souvislostí zdravotní a psychosociální důsledky spojené s rizikovým chováním	MŠMT	MZ MPSV

SC 7: Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost			
DC C: Posilovat vytváření pozitivních mezilidských vztahů		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat aktivity vedoucí k rozvoji mezilidských vztahů, ke komunikaci a kooperaci se zaměřením na rodinné, mezigenerační a vrstevnické vztahy	MŠMT	MPSV MK
	2. Podporovat mezikulturní a mezináboženský dialog	MŠMT	MK MPSV

SC 7: Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost			
DC D: Podporovat rozvoj dětí a mládeže podle jejich individuálních potřeb		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat využívání individuálního poradenství v prevenci rizikového chování a při řešení problémových situací	MŠMT	MV MZ MPSV
	2. Podporovat aktivity vedoucí k vytváření kompetencí dětí a mládeže v oblasti sebepoznání, sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace a přechodu z dětství do dospívání a následně dospělosti	MŠMT	MZ
	3. Podporovat individuální duchovní a morální rozvoj	MŠMT	

SC 8: Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života

SC 8: Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života			
DC A: Motivovat děti a mládež k aktivnímu, informovanému a odpovědnému zapojování do veřejného prostoru včetně diskuze		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Stimulovat zájem o dialog mezi dětmi, mládeží a jejich partnery ve veřejném prostoru	MŠMT	MK
	2. Rozšiřovat možnosti k zapojování dětí a mládeže do veřejného prostoru s důrazem na podporu mládežnických iniciativ na místní úrovni	MŠMT	
	3. Stimulovat poskytování zpětné vazby o dopadu participace dětí a mládeže ve veřejném prostoru	MŠMT	
	4. Podporovat vzdělávací aktivity pro rozvoj kompetencí dětí a mládeže k jejich zapojení do veřejného prostoru včetně občanského vzdělávání	MŠMT	
	5. Sdílet dobrou praxi v oblasti zapojování dětí a mládeže do veřejného prostoru	MŠMT	

SC 8: Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života			
DC B: Zajišťovat informovanost dětí a mládeže o možnostech participace		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Iniciovat zmapování informačních kanálů poskytujících informace o možnostech participace dětí a mládeže	MŠMT	MK
	2. Podporovat tvorbu a využívání informačních kanálů mezi neziskovými organizacemi, školami, školskými zařízeními a samotnou mládeží v oblasti participativní demokracie	MŠMT	MK

SC 8: Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života			
DC C: Podporovat děti a mládež při využívání různorodých příležitostí k participaci včetně nových forem participace		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat spolupráci v oblasti participace na všech úrovních	MŠMT	
	2. Posilovat výchovu k občanství zacílenou zejména na prvovoliče, zlepšit politickou gramotnost	MŠMT	MK
	3. Podporovat sdílení národní i zahraniční dobré praxe	MŠMT	
	4. Motivovat děti a mládež k zapojení do konkrétních forem participace, zejména strukturovaného dialogu mládeže a školních parlamentů	MŠMT	

SC 9: Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mládeže včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností

SC 9: Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mládeže včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností			
DC A: Podporovat dobrovolnickou činnost		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat legislativní ukotvení dobrovolnictví ve veřejně prospěšných právnických osobách a v pozici přijímajících organizací také v příspěvkových organizacích a ve školských právnických osobách	MV	MŠMT
	2. Přispívat k legislativnímu stanovení podmínek pro výkon dobrovolnictví osob v zaměstnaneckém, členském nebo jiném právním vztahu ke své organizaci	MV	
	3. Vytvářet nástroje pro uznávání kompetencí získaných dobrovolnictvím a podporovat jejich používání	MŠMT	MV MPSV
	4. Podporovat vytváření metodiky oceňování dobrovolnické práce pro všechny oblasti dobrovolnické činnosti	MŠMT	

SC 9: Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mládeže včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností			
DC B: Zlepšovat povědomí mládeže o příležitostech dobrovolnické činnosti a jejích přínosech		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Posilovat roli informačních center mládeže a Eurodesku v oblasti poskytování informací o dobrovolnické činnosti a jejích přínosech	MŠMT	
	2. Posilovat informovanost mládeže o možnostech dobrovolnictví prostřednictvím škol, školských zařízení a nestátních neziskových organizací	MŠMT	
	3. Podporovat šíření příkladů dobré praxe	MŠMT	

SC 9: Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mládeže včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností			
DC C: Podporovat zvyšování kvality práce s dobrovolníky		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat systém udělovací akreditace organizacím pracujícím s dobrovolníky	MV	
	2. Podporovat udělování osvědčení o výkonu dobrovolnictví a jejich uznávání	MV	MŠMT
	3. Podporovat vyhlašování dotačních programů přispívajících ke kvalitě práce s dobrovolníky	MV MŠMT	
	4. Metodicky podporovat organizace a instituce pracující s dobrovolníky	MV MŠMT	

SC 10: Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi

SC 10: Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi			
DC A: Zlepšovat přístup dětí a mládeže s omezenými příležitostmi ke službám v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, zdravotnictví a sociální péče		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	MPSV	
	2. Podporovat u dětí a mládeže vytváření povědomí o jejich vlastní hodnotě, zvyšovat jejich sebeúctu	MŠMT	
	3. Podporovat organizace a instituce, které se zabývají pomocí dětem a mládeží s omezenými příležitostmi, bez ohledu na jejich právní status	MŠMT MPSV	MV
	4. Zlepšovat přístup dětí a mládeže s omezenými příležitostmi k informacím způsobem pro ně dostupným	MŠMT	MV MK

SC 10: Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi			
DC B: Zlepšovat přístup dětí a mládeže s omezenými příležitostmi k zájmovému a neformálnímu vzdělávání		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat využití potenciálu kulturních, společenských a vzdělávacích center k poskytování příležitostí k neformálnímu vzdělávání	MŠMT MK	
	2. Podporovat projekty zájmového a neformálního vzdělávání zaměřené na integraci dětí a mládeže s omezenými příležitostmi	MŠMT	
	3. Podporovat další vzdělávání a sdílení dobré praxe pracovníků s dětmi a mládeží s omezenými příležitostmi	MŠMT	

SC 10: Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi			
DC C: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro posilování snášenlivosti napříč kulturními a sociálními skupinami		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat aktivity směřující k vzájemnému poznávání tradic a kultur, odbourání předsudků a stereotypů	MŠMT	MK
	2. Podporovat aktivity vedoucí k rozvoji a uchování si vztahu k vlastní identitě, kultuře, tradicím a jazyku	MŠMT	MK
	3. Podporovat šíření pozitivních osobních a pracovně profesních vzorů, které motivují děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením k plnohodnotnému zapojení do vzdělávacího a pracovního procesu	MŠMT	
	4. Podporovat rozvoj a aplikaci pedagogických přístupů v oblasti výchovy a vzdělávání k toleranci a prevenci rasismu a extremismu	MŠMT	
	5. Podporovat spolupráci škol a školských zařízení s organizacemi a institucemi, které se zabývají pomocí dětem a mládeží s omezenými příležitostmi	MŠMT	
	6. Podporovat sdílení národních i zahraničních příkladů dobré praxe v oblasti zlepšení sociální soudržnosti	MŠMT	

SC 11: Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost

SC 11: Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost			
DC A: Přispívat k propojení environmentálního vzdělávání a výchovy v oblastech formálního, neformálního a zájmového vzdělávání		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat zavádění efektivních pedagogických přístupů ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání	MŠMT	
	2. Prosazovat rozvoj kompetencí pro environmentálně odpovědné jednání v rámci výchovně vzdělávacích programů v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání	MŽP MŠMT	
	3. Podporovat činnost nestátních neziskových organizací a školských zařízení pro zájmové a neformální vzdělávání v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	MŠMT MŽP	MK
	4. Podporovat společné projekty a iniciativy organizací z veřejné, neziskové a komerční sféry na národní i mezinárodní úrovni	MŠMT	
	5. Podporovat Národní síť středisek ekologické výchovy	MŽP	

SC 11: Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost			
DC B: Posilovat přímý kontakt dětí a mládeže s přírodním prostředím		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat konkrétní výchovně vzdělávací aktivity, které umožní dětem a mládeži přímý kontakt s živou i neživou přírodou v jejím přirozeném prostředí	MŠMT	MŽP MZe
	2. Působit na rodičovskou veřejnost, vysvětlovat význam přímého kontaktu dětí a mládeže s přírodou	MŠMT	

SC 11: Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost			
DC C: Podporovat zapojení dětí a mládeže do řešení otázek udržitelného rozvoje na místní úrovni („jednej lokálně, myslí globálně“)		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat vytváření a realizaci aktivit prohlubujících vztah k místu a zapojení mládeže do života komunity a do řešení environmentálních problémů v regionu	MŠMT MŽP	
	2. Podporovat volnočasové aktivity a dobrovolnické akce zaměřené na konkrétní pomoc přírodě a životnímu prostředí v obcích a městech	MŠMT MŽP	
	3. Podporovat sdílení příkladů dobré praxe	MŠMT MŽP	

SC 11: Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost			
DC D: Podporovat šíření informací o principech udržitelného rozvoje a ochraně životního prostředí		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Zvyšovat environmentální povědomí dětí a mládeže o životním prostředí podporou systematické informovanosti, osvěty a ekoporadenství	MŽP MŠMT	
	2. Podporovat informovanost dětí a mládeže o cílech, principech a tématech souvisejících s globálními, rozvojovými a environmentálními problémy dnešního světa v rámci nabízených mimoškolních aktivit	MŠMT	MŽP
	3. Seznamovat děti a mládež s principy udržitelného rozvoje prostřednictvím konkrétních modelových příkladů zahrnujících veřejnou, neziskovou a komerční sféru	MŠMT MŽP	
	4. Podporovat udržitelný rozvoj v oblasti cestovního ruchu se zaměřením na děti a mládež	MMR	

SC 12: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií

SC 12: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií			
DC A: Přispívat k rozvoji emancipovaného uživatelského médií, především kritického vyhodnocování mediálních obsahů a chápání mediálního zprostředkování světa		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat informovanost dětí, mládeže a široké veřejnosti o rizikových mediálních obsahách a o vhodnosti konkrétních mediálních obsahů pro jednotlivé věkové kategorie dětí a mládeže	MK	MŠMT
	2. Podporovat školy, školská zařízení a kulturní instituce ve vytváření vzdělávací nabídky zaměřené na porozumění médiím a její aktivní užívání	MŠMT	MK
	3. Podporovat systematické označování pořadů provozovateli médií s ohledem na vysílání zveřejňovaný obsah a jeho vhodnost pro děti a mládež	MK	MŠMT

SC 12: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií			
DC B: Podporovat bezpečné užívání médií s ohledem na rizika, která přinášejí nové technologie		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat rozvoj vzdělávacích aktivit zaměřených na prevenci rizik a řešení možných krizových situací spojených s užíváním médií	MŠMT	
	2. Podporovat rozvoj schopnosti odhalovat mediální manipulaci a bránit se jí	MŠMT	
	3. Podporovat vhodnost i vyváženost zapojování nových informačních technologií při práci s dětmi a mládeží	MŠMT	MK

SC 12: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií			
DC C: Motivovat děti a mládež ke kreativnímu přístupu při vytváření vlastních mediálních obsahů		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat rozvoj médií, jejichž mediální obsah vytvářejí děti a mládež	MK MŠMT	
	2. Zvyšovat informovanost o autorských právech	MK	MŠMT
	3. Rozvíjet kompetence dětí a mládeže pro kreativní vytváření vlastních mediálních obsahů	MŠMT	MK
	4. Podněcovat média ke zveřejňování dětských a mládežnických děl a ke spolupráci s dětskými a mládežnickými tvůrci	MK	MŠMT

SC 13: Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím

SC 13: Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím			
DC A: Motivovat děti a mládež k zapojení do zájmových uměleckých aktivit		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Zkvalitňovat podmínky pro tvorbu a veřejnou prezentaci uměleckých aktivit dětí a mládeže	MŠMT MK	
	2. Podporovat spolupráci různých organizací a institucí v oblasti zájmových uměleckých aktivit dětí a mládeže	MŠMT MK	
	3. Podporovat dobrovolnickou činnost v kultuře a umění	MŠMT MK	

SC 13: Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím			
DC B: Podporovat dostupnost kultury pro děti a mládež s přihlédnutím k omezeným možnostem venkovského prostředí		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Motivovat kulturní a paměťové instituce na venkově a v menších městech k vytváření atraktivní nabídky akcí a programů zacílených na děti a mládež	MK	
	2. Využít potenciál sítě knihoven případně i jiných kulturních institucí jako přirozených komunitních center v obcích	MK	
	4. Hledat cesty účinné podpory dostupnosti kulturních aktivit	MK	
	5. Podporovat mezigenerační spolupráci pro vytváření kulturní kontinuity	MŠMT MK	

SC 13: Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím			
DC C: Motivovat děti a mládež ke čtení a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat projekty spolupráce škol a školských zařízení s knihovnami a dalšími kulturními institucemi pro rozvoj čtenářské gramotnosti dětí a mládeže	MŠMT MK	
	2. Podporovat kampaně na rozvoj čtenářství a společenské prestiže četby	MŠMT MK	
	3. Podporovat dostupnost služeb knihoven a kulturních zařízení ve městech i na venkově	MK	

SC 13: Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím			
DC D: Podněcovat zájem o historii, tradice a kulturu regionů včetně přeshraničních, vlastního národa a menšin		Gesce	Spolugesce
Opatření:	1. Podporovat programy mobilit dětí a mládeže v umění a kultuře	MŠMT MK	
	2. Vzbuzovat zájem dětí a mládeže o specifika vlastního regionu, včetně tradic a zvyků většinové společnosti i sociálních, etnických i kulturních menšin	MŠMT	MK
	3. Podporovat vzdělávací projekty zaměřené na poznávání historie, tradic a kultury	MŠMT	MK
	4. Podporovat porozumění multikulturnímu charakteru současné společnosti	MŠMT	

IMPLEMENTAČNÍ STUKTURA KONCEPCE 2020

V souladu s naplňováním strategických a jejich dílčích cílů rozpracovaných v Konceptu 2020 se budou příslušné ústřední orgány státní správy spolupodílet na realizaci a vyhodnocení politiky mládeže České republiky na období 2014 – 2020.

Hlavním koordinátorem realizace a vyhodnocení Konceptu 2020 je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které zajistí mezíresortní přístup při naplňování cílů prostřednictvím

- činnosti Komory mládeže³, mezíresortního poradního orgánu ministra školství, mládeže a tělovýchovy zodpovědného za oblast mládeže v České republice, která uplatňuje řídicí úlohu při naplňování cílů Konceptu 2020;
- činnosti mezíresortních tematicky zaměřených pracovních skupin v přímé koordinaci odboru pro mládež MŠMT, které zodpovídají za odbornou stránku naplňování Konceptu 2020, monitoring a sběr dat pro průběžné a periodické vyhodnocování;

Kromě své koordinační role přebírá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy další úkoly v rámci implementační struktury Konceptu 2020:

- komunikuje a propaguje Konceptu 2020 ve spolupráci s ostatními subjekty, přičemž zabezpečením vybraných úkolů pověřuje i instituce a přímo řízené organizace v rámci své působnosti;
- zabezpečuje vykonávání Konceptu 2020 v příslušných oblastech své působnosti, jako například v oblastech formálního a neformálního vzdělávání, participace, dobrovolnictví a mobility mladých lidí aj.;
- vytváří podmínky pro podporu systémově nastavené kvalitní práce s mládeží a pro uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v oblasti práce s mládeží;
- zabezpečuje vykonávání Konceptu 2020 v úzké spolupráci se středisky volného času (domy dětí a mládeže a stanice zájmových činností), školními kluby a školními družinami;
- podporuje synergii cílů Konceptu 2020 s činností krajských, městských a obecních samospráv a Národní síť Místních akčních skupin (MAS) včetně spolupráce s nimi při tvorbě a realizaci vlastních strategií ve prospěch mladé generace;
- podporuje úzkou spolupráci s Českou radou dětí a mládeže a nestátním neziskovým sektorem podílejícím se na práci s mládeží včetně spolupráce s církevními mládežnickými organizacemi;
- vytváří podmínky pro realizaci strukturovaného dialogu s mládeží, podporuje činnost národní pracovní skupiny pro strukturovaný dialog s mládeží.

Ostatní ministerstva a orgány státní správy včetně poradních orgánů a výborů vlády přijímají opatření, která budou v součinnosti s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy naplňovat cíle Konceptu 2020 na principu mezíresortní a mezisektorové spolupráce prostřednictvím působení svých zástupců v Komoře mládeže a mezíresortních tematicky zaměřených pracovních skupinách.

Zapojení mladých lidí do rozhodovacích procesů souvisejících s tvorbou, realizací a vyhodnocením Konceptu 2020 je zabezpečeno podporou aktivní participace mládeže a vytvářením podmínek pro systémově nastavenou činnost *národní pracovní skupiny pro strukturovaný dialog s mládeží*, ve které je garantována vůdčí role České radě dětí a mládeže. V souladu s požadavky Evropské komise na fungování

³ Členy Komory jsou zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva vnitra, Ministerstva kultury, Ministerstva životního prostředí minimálně na úrovni ředitel odboru, zástupce Národního institutu dětí a mládeže, zástupce České rady dětí a mládeže, zástupce středisek volného času, zástupce zaměstnavatelů, zástupce Asociace vychovatelů školských zařízení, zástupce náboženských společností, zástupce obecních samospráv a odborníci v oblasti podpory a ochrany mládeže. Kandidáti na členství v Komoře jsou nominováni institucemi a organizacemi zastoupenými v Komoře mládeže.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

národní pracovní skupiny pro strukturovaný dialog s mládeží budou stálými členy této pracovní skupiny zástupci ČRD, Domu zahraniční spolupráce a MŠMT, přičemž členství ve skupině bude otevřeno také dalším zainteresovaným subjektům.

Doporučuje se krajským, městským a obecním samosprávám a Národní síti Místních akčních skupin (MAS), aby využily Koncepti 2020 v rámci svých vlastních plánů, strategií a opatření ve prospěch mladé generace a aby spolupracovaly na věcných úkolech s jednotlivými resorty.

Doporučuje se rovněž nestátním neziskovým organizacím pracujícím s dětmi a mládeží, aby využily Koncepti 2020 v rámci své strategické a konceptní činnosti a aby úzce spolupracovaly na plnění věcných úkolů Konceptu 2020 s jednotlivými resorty.

MONITORING A VYHODNOCENÍ KONCEPCE 2020

Výchozím bodem pro průběžné, střednědobé a závěrečné vyhodnocení dopadu Konceptu 2020 na cílovou skupinu jsou národní Zpráva o mládeži (Mgr. Hana Maříková, 2013, <http://www.msmt.cz/mladez/zprava-o-mladezi-2013-1>) představená odborné veřejnosti na Národní konferenci o mládeži v Praze ve dnech 8. – 9. listopadu 2013 a Komparativní studie o situaci mládeže v zemích Visegrádské skupiny (Ewa Krzaklewska; Partnership Rady Evropy a Evropské komise 2013, http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/documents/Research/V4_broszura.pdf) prezentovaná na odborném semináři k politice mládeže zástupců zemí Visegrádské skupiny (Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Polsko) a Východního partnerství (Ukrajina, Moldávie, Bělorusko, Arménie, Gruzie, Ázerbajdžán) v Sulejówku, Polsko ve dnech 15. – 17. dubna 2013.

Naplňování strategických a jejich dílčích cílů bude průběžně monitorováno a vyhodnocováno tematicky zaměřenými pracovními skupinami, jejichž meziresortní činnost koordinuje odbor pro mládež Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Formát aktivního působení těchto pracovních skupin bude každoročně rozšířen o konání kulatých stolů k jednotlivým tematickým okruhům, které tyto skupiny pokrývají svojí činností. Tyto pracovní skupiny budou zároveň zodpovídat za sběr dat zpřehledňujících aktuálně platné nástroje jednotlivých resortů k naplňování cílů Konceptu 2020 (strategie, koncepty, dotační programy, projekty, kulaté stoly, konference apod.).

Od roku 2012 pro potřeby tvorby, realizace a vyhodnocení Konceptu 2020 koordinuje MŠMT, odbor pro mládež 12 pracovních skupin zaměřených na následující témata v oblasti mládeže:

1. práva dětí a mládeže
2. informace pro mládež
3. zájmové a neformální vzdělávání
4. volný čas
5. mobilita mládeže
6. zaměstnanost a zaměstnatelnost
7. životní styl a zdraví
8. participace
9. dobrovolnictví
10. mládež s omezenými příležitostmi
11. životní prostředí
12. média a kultura

Dále napříč všemi tématy působí průřezová pracovní skupina odborníků na výzkum o mládeži.

Výsledky monitorovací činnosti pracovních skupin budou minimálně 2x ročně předkládány na jednání Komory mládeže (meziresortní poradní orgán ministra školství, mládeže a tělovýchovy), která se bude vyjadřovat k dosaženému pokroku při naplňování cílů a přijímat opatření k efektivní realizaci Koncepce 2020.

Vyhodnocení dopadu Koncepce 2020 na cílovou skupinu bude realizováno prostřednictvím národní zprávy o mládeži v mezidobí a na konci platnosti Koncepce 2020, tedy v letech 2017 a 2020. Na tvorbě národní zprávy o mládeži se budou podílet tematicky zaměřené meziresortní pracovní skupiny (příprava podkladů) a průřezová pracovní skupina složená z výzkumníků⁴ (sběr dat, zpracování zprávy). Při tvorbě národních zpráv o mládeži budou zohledněny také periodické zprávy Evropské komise o mládeži⁵ s využitím indikátorů pro oblast mládeže na evropské úrovni (tzv. EU youth indicators)⁶. Vyhodnocení dopadu Koncepce 2020 formou zpráv o mládeži v letech 2017 a 2020 bude sledovat trendy vývoje indikátorů v jednotlivých tematických oblastech Koncepce 2020.

Střednědobá zpráva o mládeži bude předložena na jednání schůze vlády České republiky k informaci k datu 30. 4. 2017. Celková evaluace dopadu Koncepce 2020 formou závěrečné zprávy o mládeži a návrh nového strategického dokumentu k politice mládeže v České republice po roce 2020 budou předloženy na jednání schůze vlády České republiky bez rozpravy k datu 30. 11. 2020. Za finalizaci zpráv a návrh nového strategického dokumentu platného po roce 2020 a jejich předložení na jednání vlády České republiky zodpovídá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ KONCEPCE 2020

Naplňování úkolů vyplývajících z Koncepce 2020 hradí jednotlivé resorty ze svých rozpočtů. Vláda nebude na tuto oblast vyčleňovat zvláštní finanční prostředky. Jednotlivé resorty budou v rámci své spolupráce s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy při naplňování cílů Koncepce 2020 využívat své dotační programy a aktuálně realizované projekty hrazené z evropských strukturálních fondů v rámci své věcné působnosti, včetně aktivit vyplývajících z povinné udržitelnosti takových projektů. Základní přehled finančních nástrojů využitelných pro financování naplňování cílů strategie bude pravidelně aktualizován meziresortními tematickými pracovními skupinami a zpřístupněn odborné veřejnosti.

Činnost meziresortního poradního orgánu MŠMT Komory mládeže, tematických pracovních skupin, průřezové pracovní skupiny odborníků na výzkum o mládeži a národní pracovní skupiny pro strukturovaný dialog s mládeží bude hrazena z rozpočtu MŠMT, skupiny zodpovědné za oblast mládeže, a nebude mít dopad na navýšení finančních prostředků ze státního rozpočtu. Národní pracovní skupina pro strukturovaný dialog s mládeží využije každoročních centralizovaných grantů Evropské komise na podporu národních struktur pro strukturovaný dialog s mládeží prostřednictvím nového programu Evropské komise „Erasmus Plus“ (<http://www.scribd.com/doc/194614738/Erasmus-Plus-Programme-Guide>).

⁴ Tato průřezová pracovní skupina výzkumníků se již podílela na přípravě Strategie v letech 2011 - 2013

⁵ Zprávy o mládeži (EU Youth Reports) vydává Evropská komise v tříletých intervalech. Poslední aktuální zpráva byla vydána v roce 2012. Pro potřeby střednědobého a závěrečného vyhodnocení Strategie budou zohledněna data ze zpráv Evropské komise z let 2015, 2018 a 2021.

⁶ Jedná se o výsledky práce Expertní skupiny Evropské komise pro EU indikátory v oblasti mládeže zohledňující následující oblasti: demografická data; vzdělání; zaměstnanost a podnikání; zdraví a zdravý životní styl; sociální začleňování; participace a využívání Internetu.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_social_policy_equality/youth/indicators

Vláda bude i nadále, s ohledem na reálné možnosti, zařazovat do státního rozpočtu financování dotačních programů na podporu činnosti nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží, volnočasových aktivit dětí a mládeže, primární prevence sociálně patologických jevů, podporu minorit a dalších. Podle možností státního rozpočtu zabezpečí každoroční zvyšování objemu těchto prostředků alespoň o inflaci.

DEFINICE POJMŮ

DEFINICE	ZDROJ
Emancipované uživatelské médií Myslí se tím takový přístup k médiím, který umožňuje jejich poučené a tedy i bezpečné a efektivní užívání.	pro účely Koncepce 2020 definováno pracovní skupinou takto
Environmentální gramotnost zahrnuje znalosti, dovednosti, dispozice a chování jedince umožňující mu kompetentně se rozhodovat a jednat v situacích týkajících se životního prostředí na lokální, regionální i globální úrovni. Environmentálně gramotná osoba dělá informovaná rozhodnutí týkající se životního prostředí, je ochotná jednat na základě těchto rozhodnutí pro zlepšení kvality života dalších lidí a kvality životního prostředí a podílí se na občanském životě.	dle Návrhu rámce pro hodnocení environmentální gramotnosti, Severoamerická asociace pro environmentální výchovu (NAAEE) 2011 www.envigogika.cuni.cz/index.php/Envigogika/article/.../385/pdf_385 27. 1. 2014
Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.	dle zákona o životním prostředí č. 17/1992 Sb., §16
ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency) Evropská informační a poradenská agentura pro mládež je nezávislá evropská organizace, složená z národních informačních koordinačních subjektů a sítí pro mládež. Jejím cílem je posílit evropskou spolupráci v oblasti mládeže a informačních služeb pro mládež.	www.eryica.org
Formální vzdělávání je vzdělávání, které se realizuje ve vzdělávacích institucích, jejichž funkce, cíl, obsah, prostředky a způsoby hodnocení jsou definovány a legislativně vymezeny. Typickou vzdělávací institucí je škola. Formální vzdělávání zahrnuje na sebe navazující vzdělávací stupně a typy, které jsou určeny buď celé populaci (např. povinné základní vzdělání), nebo určitým skupinám (např. středoškolské a vysokoškolské vzdělání). Absolvování tohoto vzdělávání je zpravidla potvrzováno certifikátem. Jeho výsledkem je určitý stupeň vzdělání.	Andragogický slovník http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/formalni-vzdelavani
Informační síť pro mládež v ČR tvoří informační centra pro mládež, což jsou samostatná pracoviště poskytující dětem a mládeži, ale i dalším zájemcům z řad veřejnosti, informace a služby vztahující se především k životu mladé generace.	Koncepce rozvoje ISM, MŠMT Č.j.: 6853/200851

Informální učení Ize chápat jako proces spontánního získávání znalostí, dovedností a kompetencí z každodenních zkušeností v práci, v rodině a ve volném čase. Zahrnuje také sebevzdělávání, kdy učící se nemá možnost ověřit si výsledky učení. Informální učení je na rozdíl od formálního a neformálního vzdělávání neorganizované, zpravidla nesystematické a institucionálně nekoordinované.	Vychází z definice uvedené v Koncepti státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 - 2013
Kariérové poradenství Představuje institucionalizovaný systém poradenských služeb, jejichž cílem je pomáhat jednotlivcům při rozhodování o profesní a vzdělávací orientaci v kterékoliv fázi jejich života. Tento komplex představuje služby jak pro jedince, kteří ještě nevstoupili na trh práce, tak pro uchazeče o zaměstnání, kteří si zaměstnání právě hledají, stejně jako pro ty, kteří jsou právě zaměstnáni.	http://www.vychova-vzdelavani.cz/karierove-poradenstvi/ 29. 1. 2014
Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.	Rámcové vzdělávací programy (např. RVP ZV str. 10)
Kritické myšlení je pečlivé a uvážené rozhodnutí o tom, zda nějaké tvrzení přijmeme, odmítneme, nebo se o něm zřekneme úsudku. Kritické myšlení rovněž zahrnuje stupeň jistoty, se kterou nějaké tvrzení přijmeme nebo odmítneme.	Moore, B. N., Parker, R.: Critical thinking (Kritické myšlení), Mayfield Publishing Company, 1998
Kulturní kontinuita Kulturní kontinuitou se rozumí tvůrčí uchovávání a předávání kulturního dědictví, za které se pokládá souhrn hmotných a nehmotných hodnot, děl a kulturních vztahů, které vznikly v minulosti, ale svým vznikem a významem přispívají k vytváření soudobých kulturních a společenských hodnot.	Arts Lexikon
Mezigenerační dialog slouží k tomu, aby demografické změny nebyly vnímány pouze jako konflikt a boj o zdroje mezi mladou a starší generací. Cílem je zlepšit kontakty mezi různými generacemi a zajistit, aby všechny skupiny měly z těchto kontaktů užitek. Tímto pomáhá zmenšovat překážky a předsudky mezi jednotlivými skupinami a podporuje mezigenerační respekt a solidaritu.	dle Partnership between the European Commission and the Council of Europe in the field of youth http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/ekcyp/BGKNGE/Intergenerational.html 11. 2. 2014

Mezikulturní dialog je chápán jako otevřená a zdvořilá výměna názorů mezi jednotlivci, skupinami pocházejícími z různých etnických, kulturních a jazykových prostředí a historických podmínek, na základě vzájemného pochopení a úcty.	Bílá kniha o mezikulturním dialogu, Rada Evropy 2008
Mezináboženský dialog V kontextu náboženského pluralismu dialog znamená každý typ pozitivního a konstruktivního mezináboženského vztahu s jednotlivci či komunitami, které náleží k jinému náboženskému vyznání, dialog, který usiluje o vzájemné porozumění a vzájemné obohacení, při plném respektování pravdy a svobody obou účastníků.	„Dialogo e Annuncio“, č. 42, Papežská rada pro mezináboženský dialog 1991
Mladí lidé s omezenými příležitostmi jsou mladí lidé, kteří mají v porovnání se svými vrstevníky nevýhodu, neboť čelí jedné nebo více situacím a překážkám jako např. sociální překážky, ekonomické překážky, postižení, vzdělávací obtíže, kulturní rozdíly, zdravotní problémy, zeměpisné překážky apod. V určitých kontextech tyto situace nebo překážky zabraňují mladým lidem v účinném přístupu k formálnímu a neformálnímu vzdělávání, nadnárodní mobilitě a účasti, aktivnímu občanství, posílení a začlenění do společnosti.	dle Mládež v akci, Průvodce programem, platný od 1. ledna 2013, str. 8
Mládežnické iniciativy Iniciativa mládeže (nebo mládežnická iniciativa) je projekt, v němž se mladí lidé aktivně a přímo účastní činností, které si sami navrhnou a které jim umožňují rozvíjet jejich iniciativu a tvořivost. Projekt iniciují, vytvoří a zrealizují sami mladí lidé. Projekty iniciativ mládeže pomáhají rozvíjet osobnost mladých lidí a přináší změnu a prospěch veřejnosti (zejména okolí, kde mladí lidé žijí).	Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, kterým se zavádí akční program „Mládež v akci“ pro období 2007 - 2013
Národní koordinátor informačního systému pro mládež v ČR Národním koordinátorem je v ČR Národní informační centrum pro mládež, odborné oddělení Národního ústavu pro vzdělávání, které nabízí metodickou pomoc k problematice vybudování a provozu ICM.	Koncepce rozvoje ISM, MŠMT Č.j.: 6853/200851
Národní síť středisek ekologické výchovy je společný program Ministerstva životního prostředí a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy administrovaný Sdružením středisek ekologické výchovy Pavučina v úzké spolupráci s Českým svazem ochránců přírody. Program vznikl v roce 1999 s cílem stabilizovat rozvoj současných a iniciovat vznik nových středisek ekologické výchovy v České republice	dle portálu MŽP www.ekocentra.cz 28. 1. 2014

Neformální vzdělávání se uskutečňuje zpravidla mimo formální vzdělávací systém a bez dodatečného uznání příslušným orgánem nebo institucí obvykle nevede k získání stupně vzdělání. Neformální vzdělávání je zaměřeno na osvojování dovedností pro život a přípravu k aktivnímu občanství a zahrnuje jak individuální, tak skupinové učení s kolektivním přístupem. Je celistvé a je zaměřeno na průběh procesu učení a na zkušenosti a činnosti vycházející z potřeb účastníků. Nutnou podmínkou pro realizaci neformálního vzdělávání je účast odborného facilitátora, lektora nebo vedoucího.	Vychází z mezinárodních definicí a z definice uvedené v Konceptu státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 - 2013
Nové mediální technologie Jde o typy veřejné komunikace založené na bázi internetu, který umožňuje mnohem větší stupeň interaktivity: příjemce má možnost aktivněji se podílet na podobě mediálního produktu nebo na výběru z nabídky a současně je i větší schopnost (mediálního) produktu reagovat na požadavky uživatele.	dle článku: http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/547/MEDIALNI-TECHNOLOGIE---NOVA-MEDIA.html/
Paměťové instituce Pod tímto pojmem se rozumějí archivy, muzea, knihovny, výzkumné ústavy, univerzity, jejichž cílem je ochrana a zpřístupňování dokumentů kulturního dědictví. Tato zařízení pečují o národní paměť a vytváří rovněž nové zdroje informací o kulturních událostech na místní i národní úrovni.	dle České terminologické databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)
Politická gramotnost pomáhá lidem se stávat politicky uvědomělými a aktivními. Zaměřuje se na rozvoj těch dovedností, které jedinci pomáhají pozorovat a vysvětlovat společenské jevy politicky. Politická gramotnost se tak více pedagogicky orientuje na rozvoj politického myšlení, než na podporu znalostí politických institucí.	Matějka, O.: Politika do školy patří, Brno: MU, 2012
Rizikové chování je takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost.	Miovský, M. a kol.: Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování, Klinika adiktologie, 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2010
Sebeorganizace vyjadřuje neustálý proces organizování komplexity a vytváření řádu. Organizovaná komplexita s vnitřním řádem se tak stává zároveň tvůrcem i výtvozem procesů. Systém tedy vykonává procesy – sebeorganizuje se – které zpětně umožňují existenci systému.	Nývlt, J.: Výzkum „sebeorganizace“ v kontextu úspěchu a sociálního postavení, Filosofická fakulta MU Brno (diplomová práce), 2010 http://is.muni.cz/th/144950/ff_m/

Sebepojetí je souhrnem názorů na sebe samého, na své místo ve světě. Je souhrnem pocitů, jimiž prožíváme spokojenost nebo nespokojenost se sebou samým, větší či menší sebedůvěru, sebeúctu a vliv na druhé. Sebepojetí je rovněž uvědomováním si svých osobnostních charakteristik, ať již zkresleně nebo stylizovaně, ale vždy se záměrem vyvolat o sobě v druhých určitý dojem.	Smékal, V.: Pozvání do psychologie osobnosti, Barrister a Principal, 2009
Sebepoznání je poznávací složka sebepojetí individuálního já, jako představa sebe sama, své osobnosti a jejích složek. Je to kognitivní aspekt vztahu člověka k sobě.	Kohoutek, R.: Sebepoznání, sebevýchova a autoregulace posluchačů vysokých škol http://rudolfkohoutek.blog.cz/1001/sebepoznani-sebevychova-a-autoregulace-posluchacu-vysokych-skol 27. 1. 2014
Seberegulace je schopnost člověka řídit své volní jednání; vědomé úsilí o dosažení stanoveného cíle; též přijetí společenských norem, které se pak stanou součástí autoregulačního systému jedince	Hartl, P.: Psychologický slovník, nakl. Budka, Praha 1994, s. 297
Sociálně aktivizační služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje. Služba obsahuje tyto základní činnosti: výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; zprostředkování kontaktu se společenským prostředím; sociálně terapeutické činnosti; pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, §65
Strukturovaný dialog s mládeží (SD) <i>SD na EU úrovni:</i> Strukturovaný dialog s mladými lidmi a organizacemi mládeže slouží jako stálé fórum pro společné zamyšlení se nad prioritami evropské spolupráce v oblasti mládeže, jejím prováděním a hodnocením. <i>SD na národní úrovni (ekvivalent SD na EU úrovni):</i> Strukturovaný dialog s mladými lidmi a organizacemi mládeže slouží jako stálé fórum pro společné zamyšlení se nad prioritami spolupráce v oblasti mládeže na národní úrovni, jejím prováděním a hodnocením.	Usnesení Rady ze dne 27. listopadu 2009 o obnoveném rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže 2010 – 2018 (Úřední věstník 311 ze dne 19. 12. 2009) Termín zavedla EU a ČR převzala v rámci svých mezinárodních závazků vůči EU v oblasti mládeže. Následně byla definice upravena tak, aby odpovídala potřebám na národní úrovni.
Udržitelný rozvoj Trvale udržitelný rozvoj je rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.	dle zákona o životním prostředí č. 17/1992 Sb., §6

Veřejný prostor je široce definován jako oblast života každého člověka odlišná jak od soukromé, tak státní sféry.	Jandourek, J.: Sociologický slovník, Praha: Portál, 2007
Volný čas je doba, kdy člověk koná činnosti podle své vůle takovou intenzitou, aby si odpočinul, bez záměru produktivity pro prospěch společnosti. Volný čas je rovněž mimopracovní doba, osvobozená od času přesčasové práce a dojíždění na místo pracoviště.	RVP pro ZV (verze platná od 1. 9. 2013)
Vzdělávání pro udržitelný rozvoj je předpokladem k osvojení si takových způsobů myšlení, rozhodování a chování jedince, které vedou k udržitelnému jednání v osobním, pracovním i občanském životě.	dle Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR
Zájmové vzdělávání v oblasti mládeže poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Pojem vzdělávání se označuje současně vzdělávání a výchova. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, ve školních družinách a školních klubech. Střediska volného času se dále podílejí na další péči o nadané děti, žáky a studenty, zabezpečují organizaci soutěží a přehlídek ve spolupráci se školami a dalšími institucemi. Cíle, obsah a výstupy jsou zpravidla úzce napojeny na vzdělávání všech typů škol a je garantováno státem jako součást školského systému.	dle školského zákona č. 561/2004 Sb.
Zaměstnanost je definována jako množství lidí zapojených do produktivních činností v hospodářství. Tento koncept zahrnuje jak zaměstnance, tak osoby samostatně výdělečně činné.	Eurostat http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary:Employment
Zaměstnatelnost je chápána jako forma specifické aktivní pracovní adaptability, která umožňuje pracovníkům identifikovat své kariérové příležitosti a využívat jich.	Fugate, M., Kinicki, A.J., Ashforth, B.E. 2004. Employability: A psycho-social construct, its dimensions, and applications. Journal of Vocational Behavior. 65, str. 16 http://mfugate.cox.smu.edu/Fugate%20et%20al--Employability--A%20psycho-social%20construct%20dimensions%20and%20applications--JVB%202004.pdf
Zdravý životní styl je zdravý způsob života, který vede k minimalizaci rizik onemocnění.	World Health Organisation 1947